

29. НЕОБХІДНІСТЬ ПЕРЕХОДУ ПІДПРИЄМСТВ ДО СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

В.М. Федоренко

Національний університет харчових технологій

В ситуації постійних змін у зовнішньому середовищі підприємства мають приділяти постійну увагу оцінюванню перспектив своєї діяльності. Керівники підприємств часто не усвідомлюють переваг стратегічного планування. Однак відсутність стратегічних орієнтирів є однією з основних загроз, яка може завадити розвитку бізнесу.

Середовище діяльності будь-якого підприємства характеризується складністю і невизначеністю, що зумовлює необхідність втілення в практику ідей і технологій стратегічного планування. Стратегічне планування — це систематизовані та формалізовані зусилля всього підприємства, спрямовані на розробку та організацію виконання стратегічних планів, проектів і програм. У свою чергу, розробка планів як специфічний вид діяльності — це послідовний ітераційний процес, що складається з кількох взаємопов'язаних етапів [1, с.98]: 1) встановлення цілей; 2) визначення стратегій («стратегічного набору») та заходів щодо їхньої реалізації; 3) передбачення послідовності дій у межах тривалого часу та закріплення її у планах, проектах і програмах різного типу, що є інструментами досягнення цілей та реалізації стратегій; 4) організація виконання планових завдань; 5) облік, контроль та аналіз їхнього виконання.

Метою стратегічного планування є встановлення певного порядку дій для підготовки ефективного функціонування конкурентоспроможного підприємства. Реалізація мети стратегічного планування можлива, якщо воно відповідає таким основним принципам [2, с. 85]: 1) цілевстановлення та цілереалізація 2) «багатоваріантність, альтернативність та селективність; 3) глобальність, системність, комплексність і збалансованість; 4) спадковість і послідовність; 5) безперервність; 6) наукова та методична обґрунтованість; 7) реалістичність, досяжність; 8) гнучкість, динамічність, реакція на ситуацію 9) ефективність і соціальна орієнтованість 10) кількісна та якісна визначеність 11) довгостроковість заходів. Дотримання цих принципів забезпечує ефективність стратегічного планування.

Тому стратегічне планування є досить гнучким інструментом діяльності підприємства, який допомагає ефективно функціонувати підприємству в нестабільному зовнішньому середовищі, і ставати конкурентноспроможним на ринку.

В працях [2, с. 80] визначено основні чинники, що сприяли розвитку стратегічного планування: 1) зростання розмірів підприємств завдяки підвищенню комплексності та диверсифікації діяльності; 2) науково-технічний прогрес; 3) розвиток зв'язків з іншими організаціями; 4) зростання конкуренції на внутрішніх і зовнішніх ринках внаслідок їх заповнення; 5) розвиток методології та інструментарію планування; 6) наявність необхідної оргтехніки та кваліфікованих кадрів; 7) лідерство підприємств, які більше уваги приділяли стратегічному плануванню.

Розв'язання цих проблем зумовило перехід від довгострокового до стратегічного планування, яке за своїми основними ознаками є більш гнучким.

Отже, взаємовідносини у діловому світі все більш ускладнюються: змінюється масштаб конкуренції, умови конкурентної боротьби, усе скоріше оновлюються технології, змінюються потреби та смаки споживачів. У цих умовах забезпечення ефективної діяльності підприємства без стратегічного планування стає неможливим.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Василенко В. А., Ткаченко Т. І.* «Стратегічне управління», Київ, 2006.
2. *Шериньова З.Є., Оборська С.В., Ратушний Ю.М.* Стратегічне управління: Навч.-метод. посібник. — К.: КНЕУ, 2005. — 699 с.

Науковий керівник: С.П. Дунда, канд. екон. наук